

Aboriginsk identitet och interventionen i Northern Territory

En narrativanalys av ursprungsbefolkningens berättelser om
Northern Territory Emergency Response 2007

Jonna Koch

Avdelningen för mänskliga rättigheter
Historiska institutionen
Kurskod: MRSG31dk3
Vårterminen 2016
Handledare: Lina Sturfeldt, Christopher Collstedt

Abstract

2007 inledde Australiens regering en intervention i Aboriginska Communities i delstaten Northern Territory, med det formella namnet Northern Territory Emergency Response. Interventionen innebar en rad lagar och policys som endast gällde Aboriginsk befolkning. Kritiker på nationell såväl som internationell nivå har fördömt interventionen främst för att den strider mot Australiens internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Många har kommit till tals i debatten om interventionens legitimitet men Aboriginsk befolkning som lever med lagarna har fått mycket begränsat utrymme att komma till tals. Denna studie lyfter fram Aboriginska röster och analyserar deras uttalanden om interventionen och dess konsekvenser för deras liv och situation som individer och som grupp. Vidare undersöker studien hur uttalanden och kommentarer om interventionen relaterar till Iris Youngs teori om förtryck, *five faces of oppression* och på vilket sätt befintliga narrativ relaterar till Somers teori om ontologiska narrativ och hur identiteter formas. Narrativ som identifieras och lyfts fram resonerar med Youngs alla fem uttryck av förtryck och synliggör konstruktioner av identiteter som står i motsats till varandra och därav formar vad Young benämner ”*double consciousness*” vilket är ett resultat av kulturell imperialism.

150-250 ord

Nyckelord: Ursprungsbefolkning, Aboriginsk befolkning, Aboriginer, Förtryck, Identitet, Northern Territory Emergency Response, Intervention, Mänskliga Rättigheter

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Interventionen i Northern Territory	2
1.2	Problemformulering, syfte och frågeställningar	6
1.3	Primärmaterial och avgränsningar	7
2	Teori och metod	11
2.1	Youngs fem uttryck av förtryck	11
2.2	Somers teori om narrativitet och identitet	12
2.3	Metodologiskt och teoretiskt ramverk	13
3	Litteraturöversikt och tidigare forskning	16
4	Analys och diskussion	22
4.1	Inledning och Grupptillhörighet	22
4.2	Interventionen och dess motiv	23
4.3	Förhållningssätt och respons till dominanta narrativ	28
4.4	Tro på framtiden och rättvisan	35
4.5	Identifierade narrativ, identitetsformation och dubbla identiteter	36
5	Resultat och slutsats	40
6	Referenser	41

1 Inledning

I juni 2007 introducerade Australiens regering i ledning av dåvarande premiärminister John Howard *the Northern Territory Emergency Response* vidare känd som *the NT intervention* eller bara *the intervention*.¹ Interventionen innebar en rad nya lagar och policyer som endast omfattar Australiens ursprungsbefolkning boende i så kallade Communities i delstaten Northern Territory.² Interventionen har haft och har fortfarande stor inverkan på flera aspekter av dessa människors liv, möjligheter och rättigheter. Nästa kapitel går djupare in på interventionen, vad den innebar och innebär och hur den påverkar och begränsar Aboriginisk befolkning i Northern Territory.

Enligt ledande politiker och andra förespråkare var interventionen triggad av rapporten *Ampe Akelyernemane Meke Mekarle - Little Children Are Sacred* som publicerades den 15 juni 2007.³ Rapporten var författad av Pat Andersson och Rex Wild på uppdrag av den federala regeringen i Northern Territory och undersökte möjliga tillvägagångssätt för att skydda barn boende i avlägsna Aboriginska Communities från sexuella övergrepp och andra sociala problem som finns presenterade i rapporten.⁴ Rapporten innehåller inte mindre än 97 rekommendationer om hur åtgärder kan och bör utformas i syfte att skydda barnen.⁵ Rekommendationerna så gott som ignorerades av den federala regeringen i samband med införandet av interventionen som fått hård kritik från många håll både nationellt och internationellt av bland annat FN som kritiserat den för att strida mot Australiens internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.⁶ Interventionen artikulerades av politiker och övriga förespråkare som en räddningsmission och

¹ Social Justice Report 2007, Australian Human Rights Commission, Kap. 3: Del 1

² Macoun, Alissa Sherie (2012) *Aboriginality and the Northern Territory Intervention*. The University of Queensland. s. 10

³ Macoun, 2012, s. 10

⁴ Anderson, P. & Wild, R. (2007) *Ampe Akelyernemane Meke Mekarle Little Children Are Sacred: Report of the Board of Inquiry into the Protection of Aboriginal Children from Sexual Abuse*, Department of the Chief Minister, Northern Territory Government

⁵ Social Justice Report 2007, Kap. 3, Del 1

⁶ Anaya, James (2010) *Observations on the Northern Territory Emergency Response in Australia*, Special Rapporteur, United Nations, s. 6

en hjälpande hand för barn i nöd⁷ men trots det råder delade meningar om vilka de egentliga anledningarna till införandet av interventionen var.

År 2008 bad Australiens dåvarande premiärminister Kevin Rudd om offentlig ursäkt till Australiens ursprungsbefolkning för den diskriminering och illabehandling de blivit utsatta för sedan koloniseringens begynnelse i slutet av 1700-talet.⁸ Fortfarande idag dock, har Australien lagar och policys som interventionen i Northern Territory vilken är uttalat diskriminerande och rasistisk av huvudaktörer som FN.⁹

Interventionen har analyserats och kritiserats för att vara ett offensivt och orättvist verktyg för att avhjälpa de sociala problem som var dess artikulera syfte. Därför finns ett behov att undersöka hur interventionen upplevs av de människor som tvingas leva under dess lagar och bestämmelser för att se hur de har påverkats. Att framhäva röster från de människor som faktiskt lever under interventionens lagstiftning tillför avgörande substans till den pågående diskussionen om legitimitet för Australiens regering liksom för interventionens utformande och genomförande.

1.1 Interventionen i Northern Territory

Detta kapitel bidrar med en översiktlig introduktion till the *Northern Territory Emergency Response* och presenterar några av de huvudsakliga lagändringar och policyändringar den inneburit för Australiens ursprungsbefolkning. Syftet är att skapa ökad förståelse för hur den påverkat och fortfarande påverkar människor, samhällen och Aboriginisk befolkning som helhet. Introduktionen sätter kontext till studiens primärmaterial och vad det relaterar till.

Som nämnts i inledningen så användes rapporten *Little Children Are Sacred* som motivering för interventionens tillkomst. Rapporten var ett resultat av åtta

⁷ ABC Online News, To Stabilise and Protect, publ. 070626 senast besökt 160816
<http://www.abc.net.au/news/2007-06-26/to-stabilise-and-protect/81724>

⁸ Kevin Rudd's Sorry Speech (2008) *The Sydney Morning Herald*, publ 080213
<http://www.smh.com.au/articles/2008/02/13/1202760379056.html>

⁹ Anaya, 2010 s. 6

månaders¹⁰ fältstudier i Aboriginska Communitys och intervjuer med lokalbefolkningen för att komma fram till möjliga tillvägagångssätt att avhjälpa en rad sociala problem med fokus på barns och kvinnors förbättrade levnadsvillkor.¹¹ Rapporten tillhandahåller 97 rekommendationer till regeringen om hur man konkret kan arbeta för att få bukt på problemen.¹² Rapporten kom fram till slutsatsen att de flesta fall av sexuella övergrepp inte leder till anmälan och att mycket av det våld och sexuella våld som förekommer har sina rötter i allvarliga sociala problem som har uppstått och utvecklats över lång tid. Att sexuella övergrepp förekommer i samband med andra sociala problem som fattigdom, brist på utbildning, förlorande av identitet och kontroll tillsammans med alkoholkonsumtion och användande av pornografi.¹³ Rapporten rekommenderade att förändring skulle ske på jämlika villkor och gemensamt engagemang baserat på överenskommelser mellan regeringen och den Aboriginska befolkningen.¹⁴ *Little Children Are Sacred* har haft stort inflytande i den politiska retoriken och fick omfattande uppmärksamhet i media under upptakten till införandet av interventionen.¹⁵

I samband med införandet av interventionen lovade regeringen avsevärt förbättrade boendeförhållanden med nya hus och utökad infrastruktur i Aboriginska Communitys tillsammans med förbättrade utbildningsmöjligheter och sjukvård.¹⁶ Dessa löften presenterades som del av en regerings retorik som porträtterade interventionen som en insats för att rädda utsatta barn från misär och lidande.¹⁷ Några av de huvudsakliga åtgärderna i interventionen kommer nu att presenteras för att skapa förbättrad förståelse för de förändringar interventionen inneburit och hur den påverkar människors liv.

Förbud mot konsumtion av alkohol¹⁸ och pornografi¹⁹ infördes i de 73 Aboriginska Communitys som interventionen avsåg. Syftet med förbuden var att eliminera alkohol- och pornografikonsumtion inom Communitys för att på så sätt skydda

¹⁰ Social Justice Report 2007, Kapitel 3, Del 1

¹¹ Summary of the Report – Inquiry into the Protection of Aboriginal Children from Sexual Abuse, Northern Territory Government of Australia, senast besökt 160816

http://www.inquirysaac.nt.gov.au/report_summary.html

¹² *ibid.*

¹³ *ibid.*

¹⁴ *ibid.*

¹⁵ Macoun, 2012, s. 110

¹⁶ Social Justice Report 2007, Kap. 3, Del 1

¹⁷ *ibid.*

¹⁸ Social Justice Report 2007, Kap. 3 Del 2, text box 1 Del II

¹⁹ Social Justice Report 2007, Kap. 3 Del 2, text box 2, Schedule I

barn mot våld och övergrepp. Lagarna gäller endast Aboriginsk befolkning och utmärker berörda platser och grupper med stora blå skyltar som tydligt visar förbuden. Skyltarna är uppsatta vid grindarna till berörda Communitys i Northern Territory. På skyltarna står också de straff som följer på eventuella lagöverträdelser. Det hårdaste straffet är 74 800 australiensiska dollar och/eller 18 månader i fängelse.²⁰

Interventionen innebar införandet av en femårig lease av landområden²¹ som kontrollerats av Aboriginsk befolkning sedan 1976. Varken konsultation eller kompensation i någon form var involverad i detta beslut.²² Sådär i efterhand är det värt att nämna att år 2012 innan femårs-leaserna gick ut röstades en ny lag igenom i Parlamentet som utökade statens lease av dessa landområden till år 2022.²³

När interventionen infördes förlorade Aboriginska Communitys mycket av sitt självstyre och självbestämmande. Regeringsföreträdare och representanter från vad som motsvarar kommuner tog över det arbete som tidigare utförts av Aboriginska styrelser. Arbetet innefattar bland annat beslutsfattande i frågor som berör individer och Communitys i sin helhet.²⁴ Att staten tagit över självbestämmande har kraftigt försvagat aboriginsk befolknings inflytande över sin egen situation, sina liv och framtiden för deras Communitys.²⁵ Uttalanden från ursprungsbefolkningen visar att denna förändring har lett till minskat förtroende för såväl regeringsrepresentanter som beslutsfattande processer i sig. Regeringsrepresentanter har befogenheter och makt som gör att aboriginska medborgare känner sig obekväma att tala om problem relaterade till Communitys och dess befolkning.²⁶

Obligatorisk förvaltning av inkomster från staten såsom motsvarande socialbidrag infördes i samband med interventionen.²⁷ Det innebär att alla som innefattas av inkomstförvaltning får en grönt kort som bara går att använda i särskilda butiker och begränsar konsumentens val av varor då exempelvis tobak och alkohol inte kan köpas.

²⁰ Anaya, 2010, s. 5

²¹ Social Justice Report 2007, Kap. 3 Del. 2, text box 1 del I, IV

²² Anaya, 2010, s. 4

²³ Cowan, Anna, 2013, *UNDRIP and the Intervention: Indigenous Self-determination, Participation, and Racial Discrimination in the Northern Territory of Australia*, Pacific Rim Law & Policy Journal, Vol 22, Issue 2, pp. 247-310, s. 251

²⁴ Elders on the Intervention, ABC Radio National, Melbourne University Law School, insp. 110416, prod. Daniel Browning, senast besökt 160816, <http://www.abc.net.au/radionational/programs/away/elders-on-the-intervention/3668922> , 9:17

²⁵ *ibid.* 9:17

²⁶ *ibid.* 3:13

²⁷ Anaya, 2010, s. 5

Innehavaren av det gröna kortet har endast ovillkorlig rätt till 50 procent av socialbidraget då den resterande hälften beror av eventuella barns närvaro i skolan.²⁸

Australiens enda juridiska skydd mot rasdiskriminering *the Racial Discrimination Act* från 1975 upphävdes 2007 för att möjliggöra införandet av interventionen i Northern Territory.²⁹

För att förbättra barns hälsa och upptäcka eventuella tecken på misshandel och övergrepp infördes obligatoriska hälsoundersökningar av alla barn boende i de 73 Communitys som interventionen omfattade.³⁰ Dessa hälsoundersökningar blev senare frivilliga.

Människorättsorganisationen Amnesty International är en av de globala aktörer som fördömt interventionen. De har ställt sig skeptiska till att regeringens verkliga syfte bakom införandet av interventionen ligger i barnens intresse.³¹ Amnesty grundar sitt tvivel på interventionspolicys som exempelvis regeringens anspråk på landområden, avskaffandet av Aboriginers rätt till deras mark och regeringens tillvägagångssätt att erbjuda förbättrad infrastruktur i utbyte mot landområden. De anser att regeringen borde erbjuda förbättrade boendeförhållanden utan att återta landområden i utbyte.³² Amnesty hävdar att interventionen markerar ett återinförande av ett paternalistiskt förhållningssätt gentemot ursprungsbefolkningen, då regeringen genom att hävda att de vet vad som är bäst för den Aboriginiska befolkningen reproducerar en relation som den mellan pappa och barn.³³

FN:s särskilda rapportör James Anaya hävdar i sin rapport om interventionen i Northern Territory att den är av extraordinär natur och att den medför djupgående konsekvenser för upprätthållandet av en rad grundläggande mänskliga rättigheter, särskilt rätten till icke-diskriminering och självbestämmande.³⁴ Han uttrycker också oro för vad interventionen betyder för relationen mellan stat och ursprungsbefolkning i Australien.³⁵

²⁸ Anaya, 2010, s. 5

²⁹ Looking Back at the Northern Territory Intervention, Amnesty International, publ. 101223, senast besökt, 160816, <http://www.amnesty.org.au/indigenous-rights/comments/26430/>

³⁰ Social Justice Report 2007, Kap. 3 Del 1

³¹ The NT Intervention and Human Rights, 2007, Amnesty International Australia, s. 4

³² *ibid.* s. 11

³³ *ibid.* s. 5

³⁴ Anaya, 2010, s. 1-2

³⁵ Anaya, 2010, s. 2

1.2 Problemformulering, syfte och frågeställningar

Denna studie ämnar undersöka hur Australiens ursprungsbefolkning i Northern Territory talar om interventionen, Northern Territory Emergency Response och de konsekvenser den haft för dem och deras Communitys. Tidigare studier som rör ämnet har undersökt åtskilliga juridiska aspekter och har fokuserat på den australiensiska regeringens legitimitet men ingen studie har lyft och undersökt mottagarnas upplevelser av interventionen.

Studier inom området mänskliga rättigheter som undersöker rättighetskränkningar av olika slag bör inte underskatta betydelsen av subjektiva upplevelser av situationer som är problematiska ur rättighetsperspektiv. Utan att undersöka människors upplevelser av orättvisor och rättighetskränkningar kan det anses omöjligt att uppskatta exakt hur och i vilken utsträckning kränkningar har skett och på vilket sätt de skadat individer, grupper och samhällen.

Då förtryck är ett komplext begrepp och fenomen kan hävdas att individers upplevelser och berättelser är nödvändiga för att upptäcka och bestämma vilken form av förtryck och i vilken utsträckning förtryck gör sig gällande i en specifik situation.

Syftet med denna studie är således att lyfta fram röster från aboriginsk befolkning i Australien som lever under de lagar och policys som implementerats genom interventionen i Northern Territory. Genom att lyssna på de som verkligen vet hur interventionen påverkar individer och aboriginsk befolkning som grupp möjliggörs en djupare förståelse för konsekvenser interventionen har inneburit och innebär mer än att bara hävda att interventionen är rasistisk och diskriminerande. Den genererade kunskapen kan vidare utgöra grunden för införandet av framgångsrika förändringar.

Det är omöjligt att utifrån bestämma de verkliga effekterna interventionen i Northern Territory har haft och har på de människor som påverkas av den. Denna studie ämnar bidra till forskningsfältet genom att inkludera Aboriginska röster och genom att lyfta fram befintliga narrativ och hur dessa vittnar om förtryck som det definieras av Iris Young. På grund av studiens begränsade omfång bör den inte ses som bärare av Aboriginsk befolknings generella uppfattning och hållning angående interventionen i

Northern Territory utan istället som en undersökning av specifika narrativ identifierade i det empiriska materialet. De frågeställningar som studien ämnar besvara är;

- Hur relaterar narrativ identifierade i Aboriginers berättelser till Youngs fem uttryck av förtryck?
- Hur konstrueras Aboriginisk identitet inom de identifierade narrativen utifrån Somers teori om hur identitet formas?

1.3 Primärmaterial och avgränsningar

Det empiriska materialet i denna studie utgörs av en dokumentärfilm, en bok och ett längre ljudklipp. Materialet består av kommentarer och uttalanden från Aboriginisk befolkning i delstaten Northern Territory som lever med interventionens lagar och policys. För att underlätta hanteringen av materialet av hänsyn till dess varierande format har ljudklippet och dokumentärfilmen transkriberats till textform. Syftet med transkriberingen var även att eliminera intryck från andra faktorer och endast fokusera på de bokstavliga uttrycken och kommentarerna.

This is what we said är en bok publicerad av pseudonymen ”concerned Australians”, 2010, som en respons till regeringens rapport *Will they be heard?*³⁶ Rapporten *Will they be heard* baseras på regeringens konsultationer med Aboriginiska Communitys i Northern Territory.³⁷ Rapporten har kritiserats efter att regeringen vägrade publicera fullständiga transkriberingar på efterfrågan av en partiledare i ett oppositionsparti.³⁸ På grund av regeringens ovilja att vara transparenta kan rapporten *Will they be heard* som baseras på konsultationer som ägde rum mellan juni och augusti 2009, inte ses som tillförlitlig och sanningsenlig då den sannolikt innehåller selektivt utvalda uttalanden. Med anledning av detta publicerades *This is what we said*. *This is what we said* säger sig erbjuda en mer rättvis bild av vad som faktiskt uttalades vid konsultation-

³⁶ *This is What We Said: Australian Aboriginal People Give Their Views on the Northern Territory Intervention*, 2010, publ. av ”Concerned Australians”, Vega Press, Notting Hill, Victoria, Australia, s. 5

³⁷ *ibid.*

³⁸ Siewert, Rachel, NTER Reform Consultation Meeting Transcripts Denied Public Scrutiny, The Australian Greens, publ. 091126, senast besökt 160816 <http://greensmps.org.au/content/media-releases/nter-reform-consultation-meeting-transcripts-denied-public-scrutiny>

erna.³⁹ Boken innehåller rikligt med tankar och åsikter om interventionen i Northern Territory vilket motiverat bokens användning i studien. Bokens syfte är att ge Aboriginisk befolkning en röst och att sprida information om interventionen, hur den påverkar människor och Communitys genom att tillgängliggöra deras uttalanden och reflektioner. *This is what we said* innehåller inte heller fullständiga transkriberingar från konsultationerna 2009 och kan därmed också kritiserats för att framhålla en modifierad sanning. Eftersom denna studie ämnar undersöka narrativ som konstrueras och reproduceras genom kommentarer och uttalanden om interventionen och dess implikationer är boken av värde eftersom den inte passerat regeringen eller någon annan statlig institution som kan ha underliggande intressen som inte är i linje med denna studies syfte. Signaturen ”concerned Australians” har publicerat ett antal böcker och häften som berör olika typer av problematik och svårigheter som Australiens ursprungsbefolkning lever med.⁴⁰ Som författare har ”concerned Australians” ett tydligt fokus på att belysa ursprungsbefolkningens brist på mänskliga rättigheter samt orättvisor de utsätts för av Australiens regering.

Dokumentärfilmen *Our Generation*⁴¹ släpptes 2010 och är baserad på tre års arbete, filmande och intervjuande av människor som lever i olika Communitys i Northern Territory.⁴² Filmen finansierades av donationer från privatpersoner och välgörenhetsaktörer och är därmed gjord utan statliga, mediala och företags intressen.⁴³ Filmandet började utan manus och förutbestämt syfte vilket gav människor friheten att uttrycka sig utan särskilda ramverk att förhålla sig till. Filmen gjordes i syfte att höja ursprungsbefolkningens röster angående interventionen i Northern Territory. Dokumentären kom till som en reaktion på det begränsade utrymme aboriginisk befolkning fått i nationell media relaterat till interventionen och dess konsekvenser och implikationer för de människor den avser.⁴⁴

³⁹ *This is What We Said*, 2010, s. 8

⁴⁰ ”Concerned Australians” Without Justice There Can Be No Reconciliation (website), senast besökt, 160816, se exempelvis ”*A Decision to Discriminate*” och ”*Justice*”
<http://www.concernedaustralians.com.au/publications.html>

⁴¹ Saban, Sinem & Curtis, Damien, 2010, *Our Generation*, (Documentary Film)
<https://www.youtube.com/watch?v=Tcq4oGL0wII>

⁴² *Our Generation – Land, Culture, Freedom* (website), senast besökt, 160816,
<http://www.ourgeneration.org.au/about/>

⁴³ *ibid.*

⁴⁴ *ibid.*

Ljudklippet som kommer att användas i denna studie är ett samtal med aboriginska inflytelserika Community medlemmar, så kallade Elders, som hölls vid Melbourne University Law School 2010.⁴⁵ Elders är högt ansedda individer inom sina respektive Communitys och förväntas därför inte bara tala utifrån sig själva som individer utan även föra sina respektive Communitys talan. Deras ställning och höga anseende inom sina respektive Communitys kan tänkas stärka deras intresse att försvara sina medmänniskors mänskliga rättigheter och tala ut om problematiska situationer och utmaningar deras Communitys står inför och lever med. Dessa faktorer motiverar inkluderingen av ljudklippet i studiens empiriska material.

Studiens primärmaterial består endast av kommentarer och uttalanden från människor som är direkt påverkade av interventionen och dess lagar och policys. Det är en prioriterad faktor eftersom eventuella underliggande intressen annat än att presentera Aboriginsk befolknings åsikter om och syn på interventionen riskerar att resultera i ett missvisande urval av kommentarer som kan påverka denna studie och dess resultat negativt. De tre olika källorna som utgör studiens empiriska material är alla resultat av samtal med vita Australienare. Detta är värt att nämna eftersom det bland annat innebär särskilda maktförhållanden som kan tänkas påverka samtalen och det som sägs. I urvalsprocessen av material har syftet bakom publicerandet av materialet varit en avgörande faktor. Då alla tre källor haft det gemensamma syftet att ge utrymme för Aboriginsk befolkning att bli hörda har beslutet fattats att bygga studien kring detta material.

Ett beslut har fattats att inte inkludera namnen på de personer som citeras i studien. Anledningen är dels otillräckliga uppgifter på alla uttalanden men också av respekt till Aboriginsk kultur och sed där namn på avlidna personer inte uttalas eller skrivs ut. Detta faktum påverkar inte studiens validitet negativt eftersom personernas identiteter inte är relevanta för studiens syfte annat än att de tillhör Aboriginsk befolkning, lever i Communitys i delstaten Northern Territory och lever med interventionens lagar och policys.

Medvetna avgränsningar som gjorts är tidsaspekten vilken är ungefär densamma för de tre källorna som utgör primärmaterialet. Materialet är inhämtat i lagom tid för att interventionen ska ha börjat gälla, haft tid att implementeras och fått konsekven-

⁴⁵ Elders on the Intervention, ABC Radio National, Melbourne University Law School, insp. 110416, prod. Daniel Browning, senast besökt 160816
<http://www.abc.net.au/radionational/programs/away/elders-on-the-intervention/3668922>

ser för de inblandade människorna. Samtidigt är materialet inhämtat innan interventionen omarbetades till vad som kom att bli Stronger Futures in the Northern Territory act 2012⁴⁶ som introducerades som kom att bli uppföljaren till Northern Territory Emergency Response act 2007.

⁴⁶ Stronger Futures in the Northern Territory act 2012, No. 100, 2012
<https://www.legislation.gov.au/Details/C2012A00100>

2 Teori och metod

2.1 Youngs fem uttryck av förtryck

Förståelsen av begreppet förtryck har förändrats över tid från en traditionell betydelse där det starkt förknippades med erövring och kolonialt maktutövande.⁴⁷ Begreppet fick något av en renässans på 1960- och 70-talen då det användes av vänsterpolitiska grupper och aktivister för att beskriva förtryck på ett annorlunda sätt – som underläge och orättvisor skapade av djupt rotade samhällsliga strukturer.⁴⁸ Den nya användningen av begreppet bidrar till att bredda dess tillämpningsområde och kan nu innefatta tillstånd som uppkommer oberoende av makthavarnas intentioner.⁴⁹ Trots att interventionen i Northern Territory från flera håll har kritiserats för att vara ett uttryck för rasism och för att diskriminera har ordet förtryck varit frånvarande i den litteratur som ligger till grund för denna studie. Youngs fem uttryck av förtryck ska bidra med att se interventionen genom nya glasögon för att undersöka om hur dess implikationer för Aboriginsk befolkning relaterar till förtryck såsom Young beskriver det. En central del i Youngs teori är förståelsen av begreppet social grupp som en samling individer som inte valt sin samhörighet men som delar historia, identifikation, samhörighet och avskildhet. Även en persons sätt att resonera, utvärdera och uttrycka känslor konstrueras åtminstone delvis av samhörigheten till en social grupp.⁵⁰ Den grupp studien ämnar undersöka är Aboriginsk befolkning boende i Northern Territory som lever under de lagar och bestämmelser interventionen innebär. Många olika grupper upplever förtryck i världen idag och förtryck kan se ut och drabba individer och grupper på olika sätt. Därför krävs en pluralistisk modell för att förklara förtryck.⁵¹ Den forskning som ligger till grund för Youngs modell för att identifiera och förklara förtryck bygger på amerikansk kontext.

⁴⁷ Young, Iris Marion, 1988, Five Faces of Oppression, Philosophical Forum, Vol. 19, No. 4, pp 270-290, s. 271

⁴⁸ ibid

⁴⁹ ibid s. 271

⁵⁰ ibid s. 273

⁵¹ ibid s. 276

Då Young särskilt avstått från att utgå ifrån specifika förtryckta grupper i utformandet av kriterierna⁵² kan modellen antas vara ett universellt verktyg som kan ge intressanta resultat vid applicering i Australiensk kontext. Youngs kriterier gör det möjligt att hävda att en viss social grupp är mer förtryckt än en annan i betydelsen att fler av de fem kriterierna stämmer in men detta helt utan att rangordna och prioritera vissa former av förtryck.⁵³ De fem uttrycken av förtryck som Young identifierat presenteras senare i detta kapitel och utgör ramverket som vägleder studiens utförande.

2.2 Somers teori om narrativitet och identitet

I sin artikel sammanför Somers de samhällsvetenskapliga tematikerna *formandet av identitet* med *narrativ forskning*. På så vis ämnar hon få bukt på en rad problem inom de båda områdena. Genom att inkorporera dimensioner av time, space och relationality⁵⁴ tillför Somers det historiska perspektivet till förståelsen av identitet och undviker således risken att identitetsförande förväxlas med enskilda egenskaper och glider in i statiska kategorier, såsom etnicitet och kön.⁵⁵ Centralt för denna studie är idén om betydelsen av narrativ och narrativitet för hur vi som individer förstår och bildar våra uppfattningar om världen runt omkring oss och utifrån detta skapar vår sociala identitet.⁵⁶ Det synsätt Somers försöker etablera är ett på formation av identitet som något mer än bara fixerade kategorier. Något som förändras över tid och som formas utifrån relationer mellan olika parter under förutsättningar av tid, rum och enskilda händelser.⁵⁷ Med hjälp av denna teori om narrativ identitet ämnar denna studie undersöka hur Aboriginers kommentarer om interventionen i Northern Territory synliggör hur olika narrativ relaterar till varandra och skapar sammanhang i en större historisk kontext. Genom denna ontologiska förståelse av narrativ skapas möjligheten att komma fram till mer långtgående slutsatser om hur olika narrativ i Aboriginers berättelser relaterar till varandra och konstruerar deras tolkningar och syn på interventionen och regeringens offensiva politik

⁵² Young, 1988, s. 288

⁵³ ibid.

⁵⁴ Somers, 1994, s. 606

⁵⁵ ibid. s. 606

⁵⁶ ibid. s. 606

⁵⁷ ibid. s. 616

genom att skapa sammanhang åt enskilda händelser.⁵⁸ Viktiga aspekter i skapandet av narrativ är vad Somers kallar emplotment och evaluative criteria.⁵⁹ Emplotment handlar om att ge mening och betydelse åt enskilda händelser genom att identifiera dem i ett historiskt sammanhang och i relation till andra enskilda händelser i samma ”plot”.⁶⁰ Emplotment gör det möjligt att konstruera signifikanta nätverk av relationer. Evaluative criteria är förmågan att selektera bland händelser, upplevelser och sociala faktorer som påverkar människors liv.⁶¹ Denna förmåga sorterar upp händelser och rangordnar dem efter prioritet och ger dem mening.⁶² De verktyg som nu presenterats tillämpas genom analysen och vägleder tolkningen av de narrativ som identifieras, för att skapa förståelse för hur dessa narrativ verkar i ett större sammanhang.

2.3 Metodologiskt och teoretiskt ramverk

I detta avsnitt ska de teoretiska och metodologiska verktygen som vägleder analysen presenteras mer utförligt. Till att börja med förklaras sambanden mellan Somers och Youngs syn på den sociala gruppen och gruppidentitet. Detta utgör centrala delar av båda teoretikers resonemang och är en viktig anledning till att dessa teorier med fördel kan kombineras. Därefter presenteras Youngs fem uttryck av förtryck vilka är viktiga komponenter i analysen i syfte att undersöka om empirin kan sägas berätta om förtryck. Slutligen presenteras de centrala verktyg som valts utifrån Somers teori om ontologiska narrativ och hur individer identifierar sig och förklarar händelser utifrån sitt sammanhang för att skapa mening åt samtiden och omvärlden på ett sätt som på ett djupare plan behandlar konstruktioner och formationer av identitet.

Att vara del av en grupp innebär enligt Young att dela ett levnadssätt och en syn på livet som definierar en individs identitet och utifrån denna grupp identifieras personen också av utomstående aktörer. Utifrån gruppens specifika attribut och normer

⁵⁸ Somers, 1994, s. 616

⁵⁹ ibid. s. 617

⁶⁰ ibid. s. 617

⁶¹ ibid. s. 617

⁶² ibid. s. 617

formas den enskilda individens identitet.⁶³ Somers tillämpar grupptillhörighet som en grund utifrån vilken individer handlar, ”*I act because of who I am*”, vilket innebär att individens handlingar snarare påverkas av en känsla av solidaritet än fokus på egen vinning.⁶⁴ Somers koncept av vad hon kallar social action förstås och tillämpas i denna studie som en handling att identifiera sig själv i befintliga narrativ och på så sätt generera ett synsätt på identitet som skapat ur ett historiskt sammanhang.⁶⁵

Efter att ha studerat åtskilliga marginaliserade grupper i USA identifierar Young fem olika uttryck av förtryck som kan verka oberoende av varandra men som för flera grupper är kombinerade. Den enligt Young, kanske värsta formen av förtryck är den hon benämner *marginalisering*.⁶⁶ Marginalisering innebär att en hel grupp utesluts från fullvärdigt deltagande i det sociala livet vilket ofta är kopplat till materiell fattigdom och kan leda till utrotning.⁶⁷ Marginalisering innebär även en att vara i beroendeställning i samhället vilket medför risker att utsättas för godtyckligt och offensivt maktutövande. Denna beroendeställning medför avsaknad av fullvärdiga rättigheter till privatliv, respekt och individuella val.⁶⁸ *Maktlöshet* som form av förtryck relaterar till en maktordning som skapas och upprätthålls mellan professionella och icke-professionella.⁶⁹ Den icke-professionella parten upplever maktlöshet och stängs ute ur sammanhang där professionalism och professionell status efterfrågas. Den icke-professionella anses sakna riktning mot framgång och kapacitetsutveckling.⁷⁰ *Kulturell imperialism* innebär övertaget av den dominanta kulturen som har tolkningsföreträde och vars berättelser utför normen.⁷¹ Människor som inte tillhör den dominanta kulturen stämplas som ”de andra” och omringas av stereotypa föreställningar och tillskrivna identiteter.⁷² Kulturell imperialism kan ge upphov till vad Young kallar *double consciousness*.⁷³ Många människor lever med ständig rädsla att utsättas för oprovocerade attacker som riktas mot dem personligen, den grupp de tillhör eller mot deras landområden. Detta är en form av systematiskt våld eftersom det kan riktas mot vem som helst

⁶³ Young, 1988, s. 273

⁶⁴ Somers, 1994, s. 608

⁶⁵ *ibid.* s. 612-613

⁶⁶ Young, 1988, s. 281

⁶⁷ *ibid.* s. 281

⁶⁸ *ibid.* s. 282

⁶⁹ Young, 1988, s. 283

⁷⁰ *ibid.* s. 284

⁷¹ *ibid.* s. 286

⁷² *ibid.* s. 286

⁷³ *ibid.* s. 286

inom gruppen på grund av dennes grupptillhörighet.⁷⁴ Detta *våld* är ett av Youngs uttryck för förtryck. Begreppet *exploatering* relaterar till en relation mellan makt och ojämlikhet som ständigt produceras och reproduceras mellan de som har och de som inte har. De som har säkerställer sin nivå av status, makt och rikedom genom utnyttjandet av de som inte har.⁷⁵ Dessa ovan presenterade uttryck för förtryck kommer att finnas med genom analysen för att undersöka hur befintliga narrativ i de berättelser som undersöks relaterar till Youngs dimensioner av förtryck. I syfte att synliggöra hur den marginaliserade gruppen, Aboriginer identifierar sig själva i en värld influerad av åtskilliga dominanta narrativ och berättelser har ett antal verktyg valts ut från Somers teori om identitetsformande och narrativitet. Genom att undersöka hur individer i den marginaliserade gruppen lokaliserar sig själva i utifrån skapade narrativ⁷⁶ kan deras identitet undersökas närmre. Identifierade narrativ undersöks med hjälp av Somers verktyg Emplotment och Evaluative criteria för att skapa förutsättningar att tydligare kunna förklara hur narrativ tillskrivs prioritet och hur Aboriginer lokaliserar sig själva i dessa berättelser. Den ontologiska dimensionen av narrativa studier som Somers framhåller tillämpas i studien för att möjliggöra inkludering av historiska omständigheter och understryker betydelsen av relationer och narrativa nätverk för hur identiteter skapas och förändras med tid och miljö.⁷⁷

De ramar som nu presenterats är en sammanflätning av Youngs och Somers olika men förenliga teorier som ämnar öppna upp för en djupare analys och förståelse av befintliga narrativ och vad dessa relaterar till.

⁷⁴ Young, 1988, s. 287

⁷⁵ *ibid.* s. 278

⁷⁶ Somers, 1994, s. 606

⁷⁷ *ibid.* s. 607

3 Litteraturöversikt och tidigare forskning

I detta kapitel presenteras de mest centrala verken som identifierats inom området för denna studie. Forskningsfältet är begränsat men de verk som presenteras nedan är på olika sätt relevanta som bakgrund och kompletterande material till vilket denna studie relaterar.

Aboriginality and the Northern Territory Intervention är namnet på en avhandling skriven av Alissa Sherie Macoun. Författaren undersöker hur Aboriginality, en sorts utifrån skapad identitet åt en viss grupp människor som i detta fall utgörs av Australiens ursprungsbefolkning, Aboriginer, konstruerats genom den retorik som tillämpats av upphovsmän och förespråkare för interventionen.⁷⁸ Avhandlingen ämnar identifiera existerande idéer om vad Aboriginality innebär och även lyfta fram konsekvenser som denna typ av objektifiering kan innebära för den framtida relationen mellan regering och ursprungsbefolkning.⁷⁹ Författaren hävdar i sin avhandling att interventionens förespråkare konstruerar Aboriginality på ett sätt som åter säkerställer legitimitet för en kolonial maktordning mellan kolonistör och koloniserade som verkar begränsande gentemot ursprungsbefolkningens anspråk.⁸⁰ Macoun undersöker fyra narrativ som alla utgör en del av begreppet Aboriginality. Det aboriginska barnet är ett narrativ som utgör en viktig del i förespråkarnas retorik gällande interventionen idag och som även återfinns exempelvis i samband med tvångsomhändertagandet av barn på 1900-talet. *Det aboriginska barnet* innefattar dels idéer om barnen som oskyldiga och hjälplösa men även om befolkningen i sig som barnslig och irrationell i behov av att utbildas och civiliseras.⁸¹ Denna föreställning legitimerar ett paternalistiskt förhållningssätt och auktoritära hjälpinsatser utifrån.⁸² Andra narrativ som undersöks är *den vilde*⁸³ och *den primi-*

⁷⁸ Macoun, 2012, s. 3

⁷⁹ *ibid.*

⁸⁰ *ibid.* s. 4

⁸¹ *ibid.* s. 58

⁸² *ibid.*

⁸³ Egen översättning, *The Savage*

tive, vilka konstruerar föreställningar om en varelse som har stannat i den evolutionära utvecklingen och som är mer djur än människa. Den vilde konstrueras som aggressiv och barbarisk till sin natur och är av självklara och fullt naturliga orsaker underordnad den civiliserade, kulturella människan. För den vilde är auktoritär makt nödvändig för att disciplinera men även för att säkerställa ordning och säkerhet för övriga.⁸⁴ Narrativet den primitive skapar en föreställning om en bakåtsträvande, okunnig i behov av utveckling och assimilering till det moderna samhället.⁸⁵ Narrativet aboriginska Communitys skapas av interventionens förespråkare som farliga eller förstörda områden, platser med stark anknytning till barnmisshandel men även som avlägsna platser där autentisk och traditionell Aboriginality återfinns. Aboriginsk bestämmanderätt i dessa misslyckade områden skapar en gräns för det koloniala maktutövandet och ses som ett visst hot mot kolonialmakten och kräver normalisering genom kolonial intervention.⁸⁶ Denna brist på kolonial makt över Aboriginska Communitys gör att interventionen inte bara blir en intervention i individers och en viss grups liv utan även till en territoriell expansion av kolonialmaktens landområden och en intervention för att etablera kontroll över en särskilt aboriginsk värld.⁸⁷ Dessa fyra konstruktioner av Aboriginality opererar genom att hindra, skapa misstro till och avfärda kritik mot staten och anspråk med ursprung i Aboriginality. Kolonialstaten legitimerar sina handlingar genom diskursiva strategier som effektivt verkar för att återerövra uppdraget att civilisera de ociviliserade. Författarens slutsats är interventionens förespråkare genom diskursiva strategier legitimerat åtgärder som innefattar våld, diskriminering, landomväring bland andra och därigenom utfört kolonisering för att göra anspråk på landområden och även på diskursiv nationalitet.⁸⁸ Narrativ identifierade och undersökta av Macoun bidrar med ökad förståelse för narrativ och metanarrativ som framkommer vid undersökning av empirin till denna studie. Detta eftersom Aboriginers uttalanden om och i relation till interventionen ofta tar avstamp i de narrativ och identiteter som tillskrivits dem utifrån, från förespråkare för interventionen. Macouns forskning och de fyra identifierade narrativen utgör viss grund för analysen i denna studie och dessa narrativ utgör motparter till några av de narrativ denna studie ämnar identifiera, nämligen hur Aboriginsk befolkning skapar egna identiteter för

⁸⁴ Macoun, 2012, s. 105

⁸⁵ *ibid.* s. 105

⁸⁶ *ibid.* s. 217

⁸⁷ *ibid.* s. 217

⁸⁸ *ibid.* s. 224

att motbevisa de föreställningar som florerar i majoritetssamhället och i Australiens maktpolitiska rum.

Anne Orfords artikel *Muscular Humanitarianism: Reading the Narratives of the New Interventionism* undersöker hur befintliga narrativ i skrifter som utgör internationell rätt påverkar läsaren ideologiskt och representativt i sammanhanget. Orford hävdar att lusten att intervensera militärt i krissituationer är ett resultat av djupt rotade narrativ som skapar mening och betydelse i interventionsberättelser.⁸⁹ Artikeln påvisar att dessa narrativ utöver en statlig, rationell vilja att intervensera även påverkar läsarens identifikation, fantasi, subjektivitet och känsla. Interventionsberättelser påverkar läsaren på personlig och subjektiv nivå.⁹⁰ Orford identifierar och undersöker sex specifika narrativ som dominerar interventionsberättelser. Störning i den etablerade ordningen är ett narrativ som ofta beskriver en krissituation och lägger grunden för och motiverar den militära interventionen.⁹¹ Detta narrativ konstrueras som oordning, hot mot säkerheten, våld och spänningar. Behovet att stoppa oroligheterna är närvarande som del av narrativet och motiveras med ett överhängande hot för krigsutbrott eller hotat säkerhetsläge.⁹² Andra narrativ som är relevanta att presentera som relevanta till denna studie är, *riddaren i vit rustning*, ett narrativ som läsaren gärna identifierar sig med eftersom denna konstrueras som huvudperson i berättelsen. Huvudpersonen karaktäriseras som maskulin, potent och med makt. Andra viktiga egenskaper är som bärare av demokrati och beskyddare av mänskliga rättigheter och förtryckta.⁹³ *De hjälplösa* som narrativ skapas i relation till huvudpersonen och är en feminiserad eller rasifierad karaktär som saknar makt och auktoritet i motsats till huvudpersonen. De hjälplösa konstrueras även ofta som offer för våld som utövats av barbariska aktörer med lokala intressen.⁹⁴ Det fjärde narrativet rädsla för maktlöshet verkar för att skapa en idé hos läsaren om att den intervenerande staten har alla möjligheter att lyckas med interventionen. Objektet som utgör mål för interventionen porträtteras som korrupt och som bärare av allt ansvar för den befintliga krisens uppkomst. Krisens uppkomst förklaras ha sitt ursprung i misskött styre eller oförmåga till självstyre. Viktigt är att den intervenerande makten avskrivs all

⁸⁹ Orford, Anne, 1999 *Muscular Humanitarianism: Reading the Narratives of the New Interventionism*, *European Journal of International Law*, Vol. 10, No. 4, pp. 679-711, s. 679

⁹⁰ *ibid.* s. 679

⁹¹ *ibid.* s. 691

⁹² *ibid.* s. 691

⁹³ *ibid.* s. 692

⁹⁴ *ibid.* s. 696

typ av ansvar för krisens uppkomst.⁹⁵ Det femte narrativet Orford beskriver är garantin av att interventionen ska ha ett lyckat resultat. Intervenörens framgång sker tack vare straff, uppoffring och undsättning.⁹⁶ Idén om att interventioner skapar en fredligare värld etableras och skapar förtroende för intervenerande makt samt för interventionen som sådan.⁹⁷ Det sista narrativet Orford indentifierar och förklarar är *våld och narrativ tillfredställelse*. För att de tidigare beskrivna narrativen ska fungera krävs vissa existerande narrativ och uppfattningar hos läsaren. Bland dessa presenteras rasifiering och feminisering det vill säga det krävs tidigare uppfattningar om egenskaper hos den stat eller grupp människor som är mål för interventionen, till exempel idéer om den maktlösa undersåten. Målet för interventionen måste utgöras av en part som i berättelsen konstrueras som sekundär till den intervenerande aktören.⁹⁸

Cowans två huvudsakliga syften är att undersöka den faktiska betydelsen av begreppet självbestämmande inom internationell rätt samt vidare att med hjälp av den bestämda tolkningen av begreppet analysera viktiga händelser i Australiens moderna historia, däribland interventionen i Northern Territory.⁹⁹ Genom att undersöka de motsägelsefulla tolkningarna av begreppet från o ena sidan traditionell internationell rätt där ursprungsbefolkningar exkluderas i benämningen ”alla människor” och o andra sidan UNDRIP vilken explicit poängterar ursprungsbefolkningars inkludering i begreppet ”alla människor” och därmed utgör det första internationella juridiska verktyg för ursprungsbefolkningars mänskliga rättigheter.¹⁰⁰ Ett av artikelns syften är att bidra till forskningsfältet genom att argumentera för att begreppet självbestämmande även som del av UNDRIP avser alla människors rätt till självbestämmande utan att hamna i konflikt med dess traditionella betydelse då ursprungsbefolkningar inte inkluderades som rättighetsbärare i detta sammanhang.¹⁰¹ Enligt författaren är det oacceptabelt och onödigt att avse någon annan tolkning av begreppet självbestämmande i UNDRIP, än så som det tolkas inom övrig internationell rätt.¹⁰² Författaren konstaterar att rätten till självbestämmande bör innebära rättigheten till kontroll över egna intressen och rätten

⁹⁵ Orford, 1999, s. 699

⁹⁶ Orford, 1999, s. 699

⁹⁷ *ibid.* s. 700

⁹⁸ *ibid.* s. 701

⁹⁹ Cowan, 2013, s. 249

¹⁰⁰ *ibid.*

¹⁰¹ *ibid.* s. 249

¹⁰² *ibid.* s. 252

till meningsfullt deltagande i beslutsfattande processer. Slutsatsen att rätten till självbestämmande ska gälla alla människor, även ursprungsbefolkningar använder författaren vidare i sin analys av viktiga aspekter av de metoder som tillämpades av Australiens regering vid genomförandet av interventionen i delstaten Northern Territory i juni 2007. För att undersöka regeringens tillvägagångssätt med interventionen ur ett bredare människorättsperspektiv använder författaren icke-diskriminering och deltagande vilka är grundläggande komponenter för uppfyllandet av mänskliga rättigheter enligt internationell rätt. På så vis påvisar hon att Australiens regering misslyckades att upprätthålla sina internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Genom att påvisa regeringens misslyckanden ämnar författaren poängtera betydelsen i framtida utveckling av policys och lagar så att de alltid är i linje med mänskliga rättigheter och internationell rätt.¹⁰³ Trots att artikeln inte behandlar Aboriginisk identitet så stödjer den kritiken mot interventionen som stridande mot internationell lag om mänskliga rättigheter. Den bidrar med argument som stödjer Aboriginers rätt att bli behandlade som fullvärdiga medborgare och som visar på att interventionen genomfördes på rasistiska och ickedemokratiska grunder och verkade diskriminerande mot de människor den riktades mot. Artikelns kritiska hållning gentemot Australiens regering och försvarande av mänskliga rättigheter gör den relevant för denna studie som motvikt till dominant narrativ och sanningar som konstruerats av förespråkare för interventionen i Northern Territory.

Barbara Fawcett och Maurice Hanlons artikel är utformad som en fältstudie på interventionen i Northern Territory och är genomförd i syfte att undersöka interventionens praktiska åtgärder och pågående implikationer.¹⁰⁴ Artikeln argumenterar för att det än idag går att göra kopplingar mellan aktuella händelser i Australien och den historia som Kevin Rudd i sitt tal hävdade att man nu ska lägga bakom sig.¹⁰⁵ Exempel på sådana kopplingar är synen på Aboriginska samhällen som negativt laddade, homogena och patologiserande. Även förekomsten av en genomsyrande syn på att komplexa, djupt rotade strukturella problem, riktat förtryck och fattigdom kan avhjälpas med enkla lösningar.¹⁰⁶ Författarna drar paralleller till den politik som drevs av Australiens rege-

¹⁰³ Cowan, 2013, s. 252

¹⁰⁴ Fawcett, B. & Hanlon, M., 2009, Child Sexual Abuse and Aboriginal Communities in Australia: a case study of non-inclusive government intervention, *European Journal of Social Work*, Vol 12, Issue 1, pp. 87-100, 14p, Taylor & Francis Ltd s. 87

¹⁰⁵ *ibid.* s. 87

¹⁰⁶ *ibid.* s. 87

ring på 1920 till 1960-talen då barn tvångsflyttades från sina föräldrar för att växa upp i vita familjer eller vita institutioner, vilket resulterade i ”the stolen generation.”¹⁰⁷ Författarnas jämförelser mellan interventionen i delstaten Northern Territory och signifikanta händelser från förr då Australien drev en erkänt koloniasatorisk politik öppnar för tolkningar av interventionen som skiljer sig markant från regeringens egen retorik om interventionen som en nödvändig och akut hjälpinsats. Dessa tolkningar och slutsatser bidrar med ökad tyngd åt primärmaterialet i denna studie samt öppnar upp för en kritisk hållning gentemot metoder som tillämpats av Australiens regering vid genomförandet av interventionen i Northern Territory. Likheter konstateras även gällande regeringens tillämpande av ett tillvägagångssätt som bygger på ett ”onesizefitsall”-koncept som användes såväl på 1900-talet som idag i samband med interventionen.¹⁰⁸ De likheter författarna till artikeln identifierar, bygger på återkommande narrativ som beskriver allt ifrån Aboriginska medborgare som en homogen grupp där utbildningsmässig, ekonomisk och social fattigdom florerar till regeringens retorik kring deras föreslagna insats som den enda möjliga vägen.¹⁰⁹ Dessa narrativ kan komplettera identifierade narrativ i denna studies empiriska material och bidra till en fördjupad analys om befintliga narrativ och deras historiska bakgrund.

¹⁰⁷ Fawcett & Hanlon, 2009, s. 93

¹⁰⁸ *ibid.* s. 94

¹⁰⁹ *ibid.* s. 94

4 Analys och diskussion

4.1 Inledning och grupptillhörighet

I följande kapitel presenteras analysen av studiens empiriska material, så som den beskrivits i tidigare kapitel. Analysen utformas utefter det ramverk och de verktyg som valts ut från Somers och Youngs respektive teoretiska och metodologiska perspektiv i syfte att undersöka och identifiera befintliga narrativ i Aboriginers berättelser och kommentarer kring interventionen i Northern Territory. Analysen är uppdelad i tre avsnitt där centrala narrativ lyfts fram och undersöks i relation till Youngs fem uttryck av förtryck och Somers teori om hur identiteter formas inom nätverk av korsande och överlappande narrativ. Även hur Aboriginisk identitet påverkats av interventionen kommer att diskuteras utifrån utvalda delar av Somers teori. Avslutningsvis kommer studiens resultat och bidrag till det aktuella forskningsfältet presenteras i studiens sista och sammanfattande kapitel.

Grupptillhörighet är en central del i det teoretiska och metodologiska ramverk som valts ut för denna studie. Grupptillhörighet förenar Youngs och Somers båda perspektiv och utgör en utgångspunkt för studiens analys. Genomgående under analysen behandlas två distinkta grupper som nu ska presenteras för att närmare redogöra för dessa grupper karaktär, relation och historik för att bättre förstå interventionen och det empiriska materialet i en mer omfattande kontext. Den sociala grupp som studien fokuserar på är Aboriginisk befolkning boende i Communitys, som omfattas av interventionen i delstaten Northern Territory i Australien. Denna grupp benämns genom analysen den marginaliserade gruppen då den är betydligt mindre än den dominanta gruppen. Den marginaliserade gruppen bör inte ses som en homogen grupp då den består av åtskilliga aboriginiska nationer med olika språk, kultur och levnadssätt som av den dominanta gruppen sedan kolonisationens början utplånats, splittrats och förvisats till avskilda landområden, så kallade Communitys. Det som enar den marginaliserade gruppen kan vara faktorer som delad historia och delade erfarenheter av våld och rasism från regering och

kolonialmakt men kanske framförallt tillhörighet och gemenskap som Australiens ursprungsbefolkning. Koloniseringen av Australien som började i slutet på 1700-talet är ett historiskt faktum som på många sätt format och formar den marginaliserade gruppen främst genom att den ständigt positioneras och porträtteras i relation till den dominanta gruppen i samhället. Den dominanta gruppen som begrepp används genomgående i analysen och relaterar till det australiensiska majoritetssamhället bestående av ättlingar till kolonistörer och nybyggare, den grupp av Australiens befolkning som är ditflyttad någon gång från kolonisationens begynnelse fram till idag. Den dominanta gruppen utgörs främst av vit medelklass och innefattar landets maktelit ekonomiskt såväl som politiskt. Denna översiktliga redogörelse över de båda grupperna och deras förhållande till varandra som behandlas i studiens analys syftar till att underlätta läsarens förståelse av analysens tillvägagångssätt och utförande för att skapa sammanhang åt de berättelser som lyfts fram och undersöks.

4.2 Interventionen och dess motiv

“So the history talks about that our culture, our law has been raped. It’s a sad story. But that sad story needs to be told so that the world can understand, the world can know, that what is happening in the other corner of the world, which has been a hidden agenda, has to be publicly known and proclaimed.”¹¹⁰

Ett citat blir inledningen till denna analys som bygger på berättelser från människor som valt att öppet uttrycka och berätta om sina upplevelser och erfarenheter om interventionen, politiken kring denna och vilka narrativ och historiska fenomen det relaterar till. I kontrast till dominant narrativ om interventionen och aboriginsk befolkning ges nu utrymme för andra existerande narrativ att synliggöras och lyftas fram i syfte att skapa en bredare, mer inkluderande diskussion om interventionen och politiska relationer mellan Australiens regering och ursprungsbefolkning.

¹¹⁰ Our Generation, 01:12

“This is time for us, black people, to be talking about. What’s happening, this time, to our life. Black people’s life. We have to speak up ourselves.”¹¹¹

En central del av Somers teoretiska perspektiv är begreppet social action som i detta sammanhang tolkas som den handling det innebär att berätta och tala om interventionen. Genom berättelser synliggörs narrativ i vilka individer och aboriginsk befolkning som grupp genom att lokalisera sig själva skapar en sorts identitet och förståelse för omvärlden. Genom att positionera individer och den marginaliserade gruppen i befintliga narrativ synliggörs en identitet som utgör grunden för hur förståelse för omvärlden skapas och mening åt händelser som relaterar till de befintliga narrativ dessa händelser associeras till.¹¹²

“We have to show, show other people who are coming in, especially non-Yolngu who are ignorant of the existing culture that is here. That existed before, before that flag was raised at Botany Bay. Their law is only a couple of hundred years old. Our law goes beyond, it’s like looking across the sea and you can’t see the end. That’s how far our knowledge reaches. It’s never ending.”¹¹³

“It’s a poverty. We live in a poverty. But that wasn’t our problem. We were rich. We were rich when we were living alone in our country.”¹¹⁴

Berättelser ur det empiriska materialet illustrerar Australiens Aboriginska befolkning som en grupp med rik kultur, kunskap som förts vidare i generationer, avancerade lagar och med fullt fungerande samhällen innan kolonisationen av Australien blev ett faktum. Citatet ovan visar den enorma kontrast som kolonisationen har orsakat för ursprungsbefolkningen. Från att vara ett rikt folk till att leva i svår fattigdom. Trots att det empiriska materialet specifikt behandlar interventionen i Northern Territory är referenser tillbaka till kolonisationens början och till kolonisationen som sådan vanligt förekommande. Det kan tolkas som att interventionen som enskild händelse sätts i

¹¹¹ Our Generation, 01:05:55

¹¹² Somers, 1994, s. 606

¹¹³ Our Generation, Yolngu är en Aboriginsk nation. Särskilt community 01:04:25

¹¹⁴ Our Generation, 10:12

samband med tidigare händelser i historien. Det är vad Somers kallar *emplotment*¹¹⁵ vilket innebär att förstå händelser genom narrativitet med hjälp av dess historiska sammanhang och andra händelser det relaterar till.¹¹⁶ Likt Fawcett och Hanlon¹¹⁷ finns det stöd i empirin för att likna interventionen med det historiska fenomenet ”the stolen generation” som syftar till tvångsplaceringen av Aboriginska barn i vita fosterhem eller på vita institutioner som skedde under 1900-talets mitt.¹¹⁸ Vad Somers kallar *evaluative criteria* är en annan avgörande faktor för hur narrativitet skapas genom att ge olika prioritet till händelser och upplevelser. På så vis skapas teman där skilda händelser förenas i större sammanhang vilket bestämmer kriterier för hur enskilda händelser tolkas och hur de tillskrivs mening.¹¹⁹ Denna ontologiska dimension av narrativitet och hur vi som sociala aktörer skapar förståelse för vår omvärld och identifierar oss själva däri möjliggör Somers idé om hur vi bör studera hur identiteter skapas.¹²⁰ Att Aboriginers berättelser om interventionen relaterar till berättelser om koloniseringen av Australien tyder på att interventionsberättelser tillskrivits en viss mån av prioritet som härleder dessa berättelser till tidigare berättelser om koloniseringen. Detta har i enlighet med Somers¹²¹ betydelse för hur interventionen uppfattas och tillskrivs mening. Att interventionen associeras med kolonisationen av Australien innebär att dess mening och innebörd skiljer sig från narrativ som skapats av den dominanta gruppen om interventionen som en nödvändig åtgärd i all välmening och som en hjälpsam hand till utsatta barn.¹²²

Premiärminister Mr. John Howard talade vid införandet av interventionen om situationen i Aboriginska communities som en naturkatastrof¹²³ och en mardröm som krävde omedelbara åtgärder för att kunna ge de utsatta barnen chans till en barndom och hopp inför framtiden.¹²⁴ Alissa Macoun hävdar att dominanta berättelser

¹¹⁵ Somers, 1994, s. 616

¹¹⁶ *ibid.* s. 617

¹¹⁷ Fawcett & Hanlon, s. 93

¹¹⁸ This is what we said s. (e10)

¹¹⁹ Somers s. 617

¹²⁰ Somers s. 607

¹²¹ Somers s. 617

¹²² ABC Online News, *To Stabilise and Protect*, publ. 260607, senast besökt 160816.

<http://www.abc.net.au/news/2007-06-26/to-stabilise-and-protect/81724>

¹²³ ABC Online News, *Indigenous Abuse Crackdown Earns Mixed Response*, publ. 210607 senast besökt 160816.

<http://www.abc.net.au/news/2007-06-21/indigenous-abuse-crackdown-earns-mixed-response/76978>

¹²⁴ *To Stabilise and Protect*,

och konstruktioner av Aboriginality i samband med interventionen har bidragit till att skapa en uppdelning mellan ursprungsbefolkning och det övriga samhället.¹²⁵ Narrativ som konstruerats av den retorik som förts av interventionens förespråkare har porträtterat aboriginsk befolknings situation och position i samhället som problematisk.¹²⁶ Interventionsförespråkarnas retorik har förstärkt och reproducerat dominanta narrativ om det aboriginska barnet, den primitive, den vilde och om aboriginska communitys.¹²⁷ Dessa begrepp skapar stereotypa föreställningar om hjälplösa, irrationella varelser i behov av dominans, kontroll och modernisering som utan hjälp av den auktoritära parten rör sig mot kollaps och total undergång.¹²⁸ I det empiriska materialet framträder berättelser om varför interventionen kom till som skiljer sig avsevärt från de dominanta narrativen som kan sägas utgöra den allmänna uppfattningen om situationen.

“And then they using the child abuse so that everyone will be quiet around the world today. No, that’s liar. They was putting the front of that one so that everyone in the world today is listening because children is special.”

“Don’t take that, don’t listen for that. That’s only covering area, that’s only the blanket. If the world wanted to have a look at what they were looking for really, Government in Australia, to take up the dignity right and the land.”¹²⁹

“They ignored setting up rehab programs for children who’s been abused, they didn’t even mention that. All they talked about was sending in the troops, sending in more public service.”¹³⁰

I berättelserna ovan synliggörs uppfattningar om att motiv om övergrepp mot barn använts som täckmantel för att dölja egentliga underliggande motiv, däribland erövring av landområden. Narrativ om interventionen som ett verktyg för regeringen att utöka makt och kontroll över landområden står i motsats till de narrativ som konstruerats av den dominanta gruppen, majoritetssamhället och interventionens förespråkare.

¹²⁵ Macoun, 2012, s. 33

¹²⁶ *ibid.* s. 11

¹²⁷ *ibid.* s. 58, 105, 217

¹²⁸ *ibid.* s. 223-224

¹²⁹ *Our Generation*, 25:50

¹³⁰ *ibid.* 27:25

Bevisligen skiljer sig berättelser om vilka interventionens bakomliggande motiv var mellan den dominanta gruppen och den marginaliserade gruppen. Interventionen liknas vid systemet Native Affairs som leddes på 1900-talet i samband med the stolen generation.¹³¹ I studiens empiriska material framträder den dominanta gruppen som kapitalistisk, offensiv och med avsikt att ta över landområden¹³² som innan interventionens införande kontrollerades och ägdes av Aboriginisk befolkning sedan de återfått landrättigheter genom “the Aboriginal Land Rights Act”¹³³ 1976. Idéer om statliga motiv att upprätta gruvdrift på områden som innan interventionen kontrollerades av Aboriginisk befolkning finns uttryckt i empirin.¹³⁴ Narrativ om interventionen som triggad av girighet, anspråk på landområden och avsikter att bygga ut gruvindustrin på bekostnad av den aboriginska befolkningens rättigheter gör interventionen till allt annat än en humanitär åtgärdsinsats för utsatta barn. Istället relaterar aboriginers berättelser om interventionen till en typ av förtryck som Young kallar *violence*, en sorts oprovocerat våld, riktat mot en viss grupp i syfte att försvara den våldsutövande gruppens position.¹³⁵ I sammanhanget kan interventionen ses som ett uttryck för ett systematiskt och legitimt våldsutövande i syfte att erövra landrättigheter. Närmare bestämt kan interventionen i enlighet med Young ses som *xenophobic violence*, ett verktyg regeringar tillämpar för att behålla sin maktposition.¹³⁶ Vidare finns en uttryckt misstro mot de metoder och tillvägagångssätt som tillämpats i samband med interventionen, exempelvis att barnen vars välmående uttrycktes vara det primära skälet för interventionen, ignorerats och åsidosatts till förmån för en militärisk mediakarusell som det senare citatet uttrycker.

“They’re the ones bringing the movies in here, all the selfish law, and the sexual abusing, man to man, woman to woman, kids, and the disco and this sort of thing. And now they’re blaming the Aboriginal People, the indigenous people, when we haven’t got one of those, before the 1770’s when the Queen’s Authority landed in Australia.”¹³⁷

¹³¹ This is what we said s. 15

¹³² *ibid.* s. 49, 60

¹³³ Land Rights, Northern Land Council, <http://www.nlc.org.au/articles/cat/land-rights/>

¹³⁴ Our Generation 55:55

¹³⁵ Young, 1988, s. 287

¹³⁶ *ibid.*

¹³⁷ Our Generation, 29:20

Citatet ovan synliggör en medvetenhet om en maktrelation mellan hur dominant kultur och dess berättelser påverkar Aboriginsk kultur och Aboriginskt levnadssätt. Uttalanden konstruerar en tydlig distans mellan de båda grupperna, en distans som mellan det nya och det gamla, det påtvingade och det traditionella. Den marginaliserade gruppen distanserar sig till de problem som av den dominanta gruppen använts som motiv genom att hävda att påstådda problem inte har med dem att göra utan snarare är påtvingade utifrån. Hur Aboriginsk befolkning som grupp konstruerar sin identitet i relation till dominanta narrativ kommer att undersökas vidare i en senare del av analysen.

“It wasn’t our dream to come to the yard. It wasn’t our dream to come and eat at a white man’s table. It wasn’t our dream to come and wear white man’s clothes. It wasn’t our dream to work for the white man as a slave. We were free people.”¹³⁸

Relaterat till vad som nämnts tidigare framträder även här den dominanta kulturen som påtvingad och oönskad utifrån aboriginers perspektiv. Trots att ingen idag levande person levde vid kolonisationens begynnelse är berättelser om hur Aboriginsk befolkning levde innan dess viktig för de narrativ i vilka de positionerar sig själva och finner identitet. Narrativ som konstruerar Aboriginality före koloniseringen porträtterar välstånd, självständighet, frihet, fungerande samhällen och rikt kulturarv. Dessa berättelser lever kvar och utgör en viktig del av Aboriginsk identitet. Dock är Aboriginsk identitet idag förändrad och i ständig förändring på grund av metanarrativ som konstrueras i relation till den dominanta kulturens påtvingade berättelser om vad Aboriginer och Aboriginality är. Denna typ av metanarrativ identifieras och undersöks i nästa avsnitt av analysen.

4.3 Förhållningssätt och respons till dominanta narrativ

¹³⁸ Our Generation, 12:48

Dominanta berättelser om Aboriginer och Aboriginality som producerats och reproduceras genom regeringens och andra interventionsförespråkares retorik är enligt studiens empiriska material långt ifrån förenligt med narrativ om identitet och självuppfattning som synliggörs där. Genom att använda narrativ om Aboriginality som identifierats av Macoun möjliggörs synliggörandet av befintliga narrativ och metanarrativ och hur dessa förhåller sig till dominanta berättelser. Macouns fyra distinkta narrativ som sammanfattar hur Aboriginality har konstruerats och porträtterats genom den retorik som förts av interventionens upphovsmän och förespråkare används i detta avsnitt för att lättare synliggöra hur Aboriginers berättelser svarar mot dessa. Somers kallar denna typ av tillskrivna narrativ eller mainstream narrativ *public narratives*.¹³⁹ I empirin synliggörs hur Aboriginsk befolkning förhåller sig till dessa dominanta narrativ och uppfattningar. I konträngar av de dominanta narrativen framträder en annan typ av narrativ som Somers benämner *metanarrativ*.¹⁴⁰ I detta avsnitt presenteras befintliga hållningar till de dominanta narrativ som tillämpats och vuxit fram i samband med interventionen och dess införande. Syftet är att sedan kunna undersöka hur Aboriginsk befolkning konstruerar sin identitet som grupp och som individer i relation till interventionen. Analysens tredje avsnitt kommer sedan att närmare undersöka på vilket sätt Aboriginers identitet påverkats av interventionens natur och metoder.

“It’s really sad, it makes me feel. That means they including all Yolngu, everybody, every Yolngu doing bad things.”¹⁴¹

“We are part of that community that are categorized, all us blokes now, as racists, as sexual abusers and got this so called pedophile ring across the Territory.”¹⁴²

Ursprungsbefolkningens berättelser vittnar om en känsla av att alla individer dragits över en kam i och med interventionens generaliseranden då den implicerar restriktiva lagar och regler för alla aboriginer just på grund av deras gruppstillhörighet. Denna generalisering av människor från en viss grupp relaterar bland annat till den form av förtryck som Young kallar *kulturell imperialism*. En hel grupp tillskrivs egenskaper och

¹³⁹ Somers, 1994 s. 619

¹⁴⁰ *ibid.*

¹⁴¹ Our Generation, 23:30 (Yolngu är namnet på en Aboriginsk nation/folkgrupp)

¹⁴² This is what we said, 2010, s. 47

stereotypa föreställningar som syftar till att hålla gruppen på plats och behålla den dominanta gruppens position.¹⁴³ Den dominanta gruppens ställning ger den tolkningsföreträde och de som inte erkänns tillhöra den dominanta gruppen stämplas som “de andra”.¹⁴⁴ *Kulturell imperialism* innebär också att individer inom den dominanta gruppen ses som just individer medan individer som anses stå utanför blir offer för generalisering och tillskrivs egenskaper som anses tillhöra den specifika gruppen.¹⁴⁵ Generaliseringar som dessa, där en hel grupp stämplas som sexförbrytare och pedofiler skulle sannolikt inte ske inom den dominanta gruppen men en marginaliserad grupp är betydligt mer utsatt för denna typ av kulturell imperialism eftersom gruppen har begränsade möjligheter att influera och vara med och skapa den “giltiga” sanningen i ett system av dominanta berättelser.¹⁴⁶

“And what are we then here? Are we the citizens of Australia? Yolngu people? Without our rights? How can they be saying you are citizens of Australia if we don’t have the rights of anything?”¹⁴⁷

“What are my people? Who are they? Are they human beings? Have they got pride and dignity just the same as a man or a woman or a child living in the city?”¹⁴⁸

Interventionen har väckt existensiella frågor hos Aboriginsk befolkning. Hur regeringen behandlat dem har väckt frågor om huruvida de ses som fullvärdiga medborgare eller som männisikor över huvud taget. Känslan av att ha förlorat sina rättigheter och sitt erkännande som människor och fullvärdiga medborgare är påtagligt och mycket allvarligt ur ett människorättsperspektiv. I empirin ges flera uttryck av interventionen som ett verktyg som ytterligare förstärker uppdelningen mellan den dominanta gruppen och den marginaliserade gruppen.¹⁴⁹ En känsla av att ses som andra klassens medborgare är synligt.¹⁵⁰ Relaterat till Youngs teori om förtryck kan detta ses som en form av *maktlöshet* där en social uppdelning mellan professionella och icke-

¹⁴³ Young, 1988 s. 286

¹⁴⁴ *ibid.*

¹⁴⁵ *ibid.*

¹⁴⁶ *ibid.* s. 285?

¹⁴⁷ *Our Generation*, 25:20

¹⁴⁸ *ibid.* 25:33

¹⁴⁹ *This is what we said*, 2010, s. 13, 27

¹⁵⁰ *ibid.* s. 15

professionella blir resultatet. Den icke-professionella gruppen har det här fallet exempelvis uteslutits ur beslutsprocesser genom avsaknaden av konsultation innan utformandet av införandet av interventionen. Maktlösheten reproduceras genom ojämlikhet mellan grupperna där den marginaliserade gruppen har minskade möjligheter att utöva makt och självstyre och istället tvingas inordna sig utefter den dominanta gruppens maktutövande.¹⁵¹

Det aboriginska barnet är ett av de narrativ som Macoun identifierar i sin studie. Interventionen i sin helhet förstärker detta narrativ eftersom den reglerar individers liv och valmöjligheter till den punkt att människor känner sig förlöjligade.

“I know how to do my duty, towards my children, my family, they’re going to come and tell us how to run our life. They might come and tell me how to wear my clothes too!”¹⁵²

Medvetenheten om de narrativ som konstruerats och reproduceras av den dominanta gruppen är uppenbar. “We are not naughty children. We are very deep thinking people and we utilize the law of the land to assist us where we want to get.”¹⁵³ De dominanta narrativens sätt att porträttera Aboriginsk befolkning som barn som är bråkiga och icke kapabla att ta hand om sig själva ger upphov till användandet av metanarrativ i försök att återfå respekt och värdighet. Metanarrativ som används synliggör en helt annan bild av Aboriginsk befolkning och kultur än vad de dominanta narrativen vill fastställa. “We have our own language. We have our own ceremonies. We have our own land.”¹⁵⁴

“We will not stop being Aboriginal people, with our language, with our rituals, through our rituals our responsibilities to the land, and furthermore, holding that land as the underpinning of everything we are.”¹⁵⁵

I kontrast till dominanta narrativ träder berättelser fram om ett folk med en rik kultur, en livsstil nära naturen och en stark identitet knuten till landområden. Berättelser om ett fullt fungerande samhälle som inte saknar något eller har något som helst behov av att

¹⁵¹ Young, 1988, s. 283

¹⁵² This is what we said, 2010, s. 33

¹⁵³ ibid. s. 21

¹⁵⁴ ibid.

¹⁵⁵ ibid. s. 24

utvecklas i västerländsk mening eller tvingas inordna sig i en utifrån kommande samhällsordning. "That world has been introduced to us and everything that comes with it is an invader of our system. Our people, our life, our mind, our very ngayangu (soul) within."¹⁵⁶ Citat som detta visar hur komplext och djupt människor påverkas av den dominanta gruppens offensiva metoder och tillvägagångssätt. Att tala om kolonisering som erövring av landområden känns i sammanhanget som att skrapa på ytan då det i själva verket handlar om erövring av allt som hör mänskligheten till. Kolonisering är snarare en erövring av allt en människa har och skadar långt in i själen, uttrycket för människans kanske allra innersta rum. Att den dominanta gruppens kultur och levnadssätt ses som en inkräktare i Aboriginsk kultur kan ses som ett uttryck för brist på erkännande av den dominanta gruppen. Då interventionen introducerades utan konsultation med Aboriginsk befolkning kan paralleller dras mellan interventionen i sig och koloniseringen av Australien i övrigt. Interventionen infördes över huvudet på de människor den berör på ett sätt som kan sägas ha stora likheter med kolonistörernas landstigning i Australien och det brutala förtryck som den innebar för de civilisationer som levde i landet vid den tiden.

"We'll not be dictated to from edicts coming down like bullets from Canberra. This land is much older than white settlement. Your values are entirely different to ours. Entirely different! If you are going to have generosity of heart and good will, you take into consideration, one of the oldest living cultures of the world, the whole wide world. We are not second-class citizens!"¹⁵⁷

Citatet ovan beskriver den dominanta gruppens aggressiva styre och påtvingande lagar som liknas vid kulor som vid en väpnad konflikt. Den dominanta gruppen beskrivs som våldsam och stridslysten. Att likna den dominanta gruppens styre med en väpnad konflikt kan relateras till en typ av förtryck som Young benämner *violence*.¹⁵⁸ Citatet synliggör även en känsla av misstro gentemot regeringens uttalade välmening och goda intentioner att hjälpa. Regeringens brist på erkännande av Aboriginsk befolkning i samband med införandet av interventionen har lett till en känsla av att inte ses som

¹⁵⁶ Our Generation, 31:50

¹⁵⁷ This is what we said, 2010, s. 27

¹⁵⁸ Young, 1988, s. 287

fullvärdiga medborgare utan snarare som andra klassens medborgare. Bristen på konsultation vid införandet av interventionen förstås i Aboriginers berättelser som att den dominanta gruppen inte värderar den kunskap och kompetens som den marginaliserade gruppen besitter. Att regeringen ignorerade Aboriginsk befolkning och uteslöt dem ur beslutsfattande processer som i högsta grad rör deras liv och framtid har tolkats som att regeringen liknar dem vid skräp.¹⁵⁹ “They are not rubbish! But that is what the intervention is imparting to us”¹⁶⁰ Berättelser om interventionen som politiskt verktyg synliggör narrativ som relaterar till Youngs definition av *marginalisering* då en hel grupp uteslutits från fullvärdigt deltagande i beslut rörande dem själva och deras existens.¹⁶¹ Den beroendeställning som Aboriginsk befolkning befinner sig i gentemot majoritetssamhället gör dem sårbara och utsatta för godtyckligt och offensivt maktutövande. Beslut som påverkar deras liv har fattats utan samtycke och den marginaliserade gruppen har inte haft något annat val än att inordna sig under de nya lagar och policys som interventionen inneburit.¹⁶²

“Our people are still confused, our minds are not resting. Our mind is like a computer. Because you are coming and putting that little chip inside our minds and saying go, go, go until you die and then I’ll take your land.”¹⁶³

Förtryck i form av marginalisering, xenofobiskt våld, maktlöshet och kulturell imperialism som hittills relaterats till de berättelser som undersöks i denna studie har skapat en känsla av brist på kontroll över det egna och samhällets liv och framtid. Det skapar en stress och en oro inför vad som kan hända härnäst och vilka attacker som kan riktas mot den marginaliserade gruppen härnäst.¹⁶⁴ Förutom brist på kontroll avslöjar citatet ovan en känsla av att bli utnyttjad, som en maskin. Att systematiskt utnyttja de som befinner sig i underläge relaterar till Youngs femte uttryck för förtryck, nämligen *exploatering*.¹⁶⁵ Exploatering som förtryck har sin grund i kapitalismen där en part

¹⁵⁹ This is what we said, 2010, s. 23

¹⁶⁰ *ibid.*

¹⁶¹ Young, 1988, s. 281

¹⁶² *ibid.*

¹⁶³ Our Generation, 58:00

¹⁶⁴ Young, 1988, s. 287

¹⁶⁵ *ibid.*

utnyttjas för den andras vinning vare sig det gäller status eller rikedom.¹⁶⁶ Just detta uttrycks i citatet ovan som berättar om att utnyttjas för den andra partens vinning, nämligen landerövringen, vilket skulle innebära ekonomisk vinning för den andra parten.

“The name of Yolngu people will be extinct. We will be still existing, see. But the name itself, will go extinct. I have a body and then I have a shadow. That shadow is my culture and it sticks to me. If my shadow goes away, I’m sad. If they’re taking away our permit, taking away our rights. It’s like eating our shadow, eating our shadow away. And the Government mob are trying to eat our shadow, but they can’t.”¹⁶⁷

Av empirin framkommer interventionens förödande konsekvenser för Aboriginsk identitet. Depression och psykisk ohälsa orsakat av en känsla av hopplöshet och maktlöshet i interventionens spår beskrivs. Berättelser beskriver att avsaknaden av identitet och tillhörighet till en större sammanhang är särskilt utbredda orsaker till depressioner såväl som stigande självmordsstatistik bland unga. Identitetskris beskrivs som en ledande orsak till psykisk ohälsa inom den marginaliserade gruppen. Som berättelser uttrycker har interventionen orsakat en känsla av “brokenness”.¹⁶⁸

It’s also very important that children growing up in our communities, I believe, should understand and be able to identify in who they are so that they will be able to grow with dignity and knowing where they’ve come from.¹⁶⁹

I en rapport publicerad av Australian Human Rights Commission 2012 framgår att självmordssiffrorna bland Aboriginsk befolkning i Northern Territory steg med 160 procent under perioden 2006-2010, jämfört med perioden 2001-2005.¹⁷⁰ Identitetskrisen och avsaknaden av meningsfull tillhörighet som beskrivits tidigare är sannolikt en ledande orsak till denna utveckling.

¹⁶⁶ Young, 1988, s. 278

¹⁶⁷ ibid. 53:25

¹⁶⁸ ABC Radio National, Elders on the intervention, 15:14-15:56, 23:05, 27:05

¹⁶⁹ ibid. 16:00

¹⁷⁰ Social Justice Report 2012, Aboriginal and Torres Strait Islander Social Justice Commissioner, Australian Human Rights Commission, s. 148

“The intervention and occupation of their country has been a new wave of invasion. ... another wave of genocide against us again. But we are saying ... Enough is enough. We are not going to put up with it anymore.”¹⁷¹

“ The Government has just come in and they’ve really come to disempower Yolngu people, because they would rather see Yolngu people not taking over our own affairs, so they can come and, come and mine on our land.”¹⁷²

Citaten ovan ger uttryck för styrka att stå emot, att orka och ett inneboende mod att utkräva rättvisa. Ingenstans i berättelserna finns antydning om att vara redo att ge upp. En känsla av hopplöshet gör sig emellanåt påmind i berättelser om regeringen och den dominanta gruppens styre och behandling av den Aboriginiska befolkningen men den starka känslan av tillhörighet och kulturell styrka bidrar sannolikt till den identifierade outtröttligheten och viljan att säga ifrån och förändra.

4.4 Tro på framtiden och rättvisan

Trots att Australiens ursprungsbefolkning har en lång historia av att ha utsatts för förtryck, folkmord och barbarisk finns en genomgående positiv syn på framtiden och på möjligheterna att leva sida vid sida med den dominanta gruppen på jämlika villkor. Det finns inga spår av hämndlystnad i materialet som analyserats i denna studie. Däremot en stark vilja och längtan efter att erkännas av majoritetsbefolkning och makt-havare som fullvärdiga medborgare, människor och som det första folket i Australien.¹⁷³ Trots att många av de människor vars röster fått utrymme i denna studie lever i svår fattigdom, segregerade från det övriga samhället och långt ifrån den levnadsstandard som majoriteten av Australiens befolkning har, under ständig diskriminering, förtryck och kränkningar av de mänskliga rättigheterna så kan det tyckas beundransvärt med en så förlåtande och framåtblickande inställning till den dominanta gruppen. Berättelser ur det empiriska materialet vittnar om en inneboende styrka som framstår som en några av

¹⁷¹ Our Generation, 54:26

¹⁷² ibid. 55:58

¹⁷³ ibid. 01:03:03, 01:03:30

de mest centrala aspekterna som Aboriginsk identitet bygger på. Existerande narrativ konstruerar ett folk med rik kultur, närhet till naturen och kunskap som sträcker sig bortom horisonten.¹⁷⁴

“We can build Australia together. Don’t think that you people can only build Australia, we can build, we will be part of it. If our right is recognised. If we are being put into the same level not as a second-class citizen in this country.”¹⁷⁵

“We, Yolngu people, have been waiting patiently for a long, long time to sit down and talk about our issues, sort out our issues. You tell us what we are doing wrong, and we’ll tell you what you are doing wrong. And we’ll meet in the middle. And somehow create a better partnership than what it is now.”¹⁷⁶

Samtidigt som krav på förändring och förväntningar uttrycks så är samarbetet i fokus och båda grupperns insatser värderas för att få till ett fungerande och jämlikt samarbete inför framtiden. I relation till den aktuella maktojämlikheten mellan den dominanta gruppen och den marginaliserade och de svårigheter den medför för den marginaliserade gruppen att faktiskt göra något åt situationen är tålamodet och den fredliga inställningen extraordinär. I empirin finns ett tydligt meddelande till olika aboriginska folkgrupper och deras respektive ledare att samarbeta bättre för att lyckas påverka situationen.¹⁷⁷ Avslutningsvis finns även en vädjan till människor runt om i världen att engagera sig och arbeta tillsammans för att få bukt på ett system som begränsar friheten för en specifik grupp såsom australiens regering genom interventionen begränsar deras frihet.¹⁷⁸

4.5 Identifierade narrativ, identitetsformation och dubbla identiteter

¹⁷⁴ Our Generation, 01:04:40

¹⁷⁵ ibid. 01:03:30

¹⁷⁶ ibid. 01:03:03

¹⁷⁷ ibid. 01:06:27

¹⁷⁸ ibid. 01:09:02

Detta avsnitt inleds med en sammanfattning och redogörelse för narrativ som identifierats tidigare i analysen utifrån studiens primärmaterial. Genom att analysera dessa narrativ med hjälp av Somers teoretiska och metodologiska verktyg ämnar analysen mynna ut i ett resonemang kring hur Aboriginsk identitet påverkats av interventionen och den politik och maktutövning den representerar.

Narrativ som blivit synliga under analysens gång berättar om Aboriginsk befolkning som en grupp som känner stark grupptillhörighet som Australiens första folk och som delar historia innan såväl som efter kolonisationens begynnelse. Trots att gruppen inte är homogen och består av många olika folkgrupper med olika språk och kulturer så förs det samman i den meningen att de har mer gemensamt med varandra än med det övriga samhället, det vill säga den dominanta gruppen. Berättelser synliggör en grupp med rik kultur, bred kunskap, ett välfungerande samhälle som likt innan koloniseringen ser sig som självständiga och oberoende av den dominanta gruppen. Metanarrativ som svar på dominanta narrativ vilka ofta påtvingats utifrån är vanligt förekommande. Exempel på sådana metanarrativ är den starka och kapabla individen i motsats till andra klassens medborgare, den förnuftiga och djupt tänkande individen i förhållande till vad som benämns skräp, eller det stygga barnet. Narrativ från tiden innan kolonisationen då Aboriginsk befolkning var rika och fria människor lever kvar och ligger till grund för en stark känsla av identitet i relation till vilka den dominanta gruppen och dess maktutövande ses som en offensiv och invaderande makt, trots att ingen idag levande människa har egna minnen från tiden innan kolonisationen av Australien. Rörande framtiden finns narrativ om en ljus framtid där samexistens med den dominanta gruppen på lika villkor är möjlig. Avsaknaden av hämndlystenhet och oviljan att få bort den dominanta gruppen från Australien kan sägas vittna om en viss form av acceptans för att situationen ser ut som den gör och istället är en framtid i samexistens med ömsesidigt erkännande och jämlika villkor som centrala byggstenar.

De narrativ som presenterats ovan kan ses som två distinkta kedjor av berättelser som hålls isär på grund av att enskilda händelser som relaterar till de två berättelserna ges olika prioritet, *evaluative criteria*¹⁷⁹. Att förvandla enskilda

¹⁷⁹ Somers, 1994, s. 617

händelser till större sammanhang¹⁸⁰ öppnar upp för associationer mellan de narrativa som identifierats. Å ena sidan finns en berättelse om det rika, fria livet innan koloniseringen. Om landet, friheten, kunskapen, självständigheten, ceremonierna, de starka banden till landet och naturen. En stolthet att vara Aboriginer och Australiens första folk kan också associeras till denna kedja av länkade narrativ. En annan distinkt kedja av sammanlänkade händelser och berättelser är den om kolonisering, erövring, intervention, tillskrivna identiteter, brist på erkännande och diskriminerande maktutövande av den dominanta gruppen, förtryck. Varje enskild händelse eller narrativ tillskrivs mening beroende på den tematik händelsen relaterar till.¹⁸¹ I tidigare avsnitt av analysen har uppenbara associationer blivit synliga exempelvis mellan interventionen i Northern Territory och tidigare kolonialism och kolonialt maktutövande i Australien. Andra associationer har vidare synliggjorts mellan interventionen och tillskrivna identiteter såsom liknelser med skräp och andra klassens medborgare. Individer konstruerar sociala identiteter genom att lokalisera sig själva i narrativ som beror av tid, rum och relationer vilket gör identiteter till ständigt föränderliga. Hur fungerar det då när man har flera olika kedjor av narrativ som i fallet utifrån de analyserade berättelserna i analysen? Young kallar fenomenet ”*double consciousness*.”¹⁸² Double Consciousness upplevs av grupper som är utsatta för *kulturell imperialism* och därför tillskrivs egenskaper, positioneras och definieras utifrån genom dominanta narrativ utanför den marginaliserade gruppens kontroll. Den dubbla medvetenheten blir resultatet av den marginaliserade gruppens ovilja att identifiera sig med de tillskrivna, stereotypa föreställningarna om hans eller hennes identitet.¹⁸³ Det så kallade dubbla medvetandet uppkommer för att gruppen är definierad från två håll, från en dominant grupp och från en underordnad. Individer upplever sig som osynliga och stämpade som avvikande på samma gång.¹⁸⁴ Även Somers berör fenomenet med dubbla identiteter. Dubbla identiteter eller ”*multiple consciousness*” är en naturlig

¹⁸⁰ Somers, 1994, s. 616

¹⁸¹ *ibid.* s. 617

¹⁸² Young, 1988, s. 286

¹⁸³ *ibid.*

¹⁸⁴ *ibid.* 286

förlängning av idén om att identiteter finns inbäddade i centrala narrativ där individen lokaliserar sig själv.¹⁸⁵

¹⁸⁵ Somers, 1994, s. 631

5 Resultat och slutsats

Frågeställningarna denna studie ämnar besvara är hur narrativ som identifierats i Aboriginers berättelser om interventionen relaterar till Youngs fem uttryck av förtryck och hur aboriginisk identitet konstrueras genom de identifierade narrativen utifrån Somers teori om hur identiteter formas. Youngs alla fem dimensioner av förtryck har relaterats och funnit samband med uttalanden från Aboriginisk befolkning. Exploatering, marginalisering, maktlöshet, kulturell imperialism och främlingsfientligt våld har samband med interventionen, och det maktutövande den representerar. Befintliga narrativ har identifierats utifrån Somers teori om ontologiska narrativ och hur identitet formas och konstrueras då individer lokaliserar sig själva i narrativ. Analysens avslutande del tar analysen av studiens empiriska material ett steg längre och når ett resultat som synliggör en signifikant konsekvens av kulturell imperialism, nämligen *double consciousness*¹⁸⁶ eller *multiple consciousness*.¹⁸⁷ För vidare studier hade det varit intressant att vidare undersöka hur den typen av dubbel identitet påverkar människor både på individnivå och som grupp. En sådan undersökning skulle kunna söka svar på huruvida det finns ett samband mellan dubbel eller multipel identitet och exempelvis psykisk ohälsa. Som presenterats i studiens analys var den psykiska ohälsan och självmordsstatistiken en av de mer konkreta och skrämmande konsekvenserna som kan relateras till interventionens och dess införande.

¹⁸⁶ Young, 1988, s. 286

¹⁸⁷ Somers, 1994, s. 631

6 Referenser

Primärmaterial

Elders on the Intervention, ABC Radio National, Melbourne University Law School, insp. 110416, prod. Daniel Browning, senast besökt 160816

<<http://www.abc.net.au/radionational/programs/away/elders-on-the-intervention/3668922>>

Saban, Sinem & Curtis, Damien, 2010, *Our Generation*, (Documentary Film)

<<https://www.youtube.com/watch?v=Tcq4oGL0wII>>

This is What We Said: Australian Aboriginal People Give Their Views on the Northern Territory Intervention, 2010, publ. av ”Concerned Australians”, Vega Press, Notting Hill, Victoria, Australia

Övrigt material

Anaya, James, 2010, Observation on the Northern Territory Emergency Response in Australia, Special Rapporteur, United Nations.

Anderson, P. & Wild, R. (2007) Ampe Akelyernemane Meke Mekarle Little Children Are Sacred: Report of the Board of Inquiry into the Protection of Aboriginal Children from Sexual Abuse, Department of the Chief Minister, Northern Territory Government

”Concerned Australians” Without Justice There Can Be No Reconciliation (hemsida), senast besökt, 160816 <<http://www.concernedaustralians.com.au/publications.html>>

Cowan, Anna, 2013, UNDRIP and the Intervention: Indigenous Self-determination, Participation, and Racial Discrimination in the Northern Territory of Australia, *Pacific Rim Law & Policy Journal*, Vol 22, Issue 2, pp. 247-310

Fawcett, B. & Hanlon, M., 2009, Child Sexual Abuse and Aboriginal Communities in Australia: a case study of non-inclusive government intervention, *European Journal of Social Work*, Vol 12, Issue 1, pp. 87-100, 14p, Taylor & Francis Ltd

Inquiry into the Protection of Aboriginal Children from Sexual Abuse – Summary of the Report, Northern Territory Government of Australia, senast besökt 160816

<http://www.inquirysaac.nt.gov.au/report_summary.html>

Kevin Rudd’s Sorry Speech (2008) *The Sydney Morning Herald*, publ 080213

<<http://www.smh.com.au/articles/2008/02/13/1202760379056.html>>

- Looking Back at the Northern Territory Intervention, Amnesty International, publ. 101223, senast besökt, 160816, <<http://www.amnesty.org.au/indigenous-rights/comments/26430/>>
- Macoun, Alissa Sherie, 2012, Aboriginality and the Northern Territory Intervention. The University of Queensland
- Orford, Anne, 1999 Muscular Humanitarianism: Reading the Narratives of the New Interventionism, *European Journal of International Law*, Vol. 10, No. 4, pp. 679-711
- Our Generation – Land, Culture, Freedom (hemsida), senast besökt, 160816, <<http://www.ourgeneration.org.au/about/>>
- Siewert, Rachel, NTER Reform Consultation Meeting Transcripts Denied Public Scrutiny, The Australian Greens, publ. 091126, senast besökt 160816 <<http://greensmps.org.au/content/media-releases/nter-reform-consultation-meeting-transcripts-denied-public-scrutiny>>
- Somers, Margaret R., 1994, The Narrative Constitution of Identity: A Relational and Network Approach. *Theory and Society*, Vol. 23, No. 5 (oct), pp. 605-649
- Social Justice Report 2007, Chapter 3: The Northern Territory "Emergency Response" Intervention – A Human Rights Analysis, Australian Human Rights Commission, <<https://www.humanrights.gov.au/publications/social-justice-report-2007-chapter-3-northern-territory-emergency-response-intervention>>
- Social Justice Report 2012, Aboriginal and Torres Strait Islander Social Justice Commissioner, Australian Human Rights Commission.
- Stronger Futures in the Northern Territory act 2012, No. 100, 2012 <<https://www.legislation.gov.au/Details/C2012A00100>>
- The NT Intervention and Human Rights, 2007, Section 03, Amnesty International Australia
- To Stabilise and Protect, ABC Online News, publ. 070626 senast besökt 160816 <<http://www.abc.net.au/news/2007-06-26/to-stabilise-and-protect/81724>>
- Young, Iris Marion, 1988, Five Faces of Oppression, *Philosophical Forum*, Vol. 19, No. 4, pp 270-290
- Land Rights, Northern Land Council, <http://www.nlc.org.au/articles/cat/land-rights/>

